

Õpetaja tööjuhend

Sotsiaalsete olukordade lahendamine

Lõiming

Eesti keel - vanasõnad, kuulud teksti mõistmine, arutelu.

Inimeseõpetus - väärtused, säästlik eluviis.

Karjääriõpe - alternatiivide määratlemise ja võimaluste analüüsi oskus.

Eesmärk

Tutvutakse säästlikku eluviisi propageerivate vanasõnadega ning jõutakse nende mõistmiseni. Arutletakse, kuidas tänapäeval nende järgi käituda.

Enne raadiosaate kuulamist tutvuvad lapsed töölehega „Säästmine vanasõnades“.

Lapsed võivad töötada rühmades ja kuulamise ajaks ülesanded ära jagada. Hiljem saavad nad kogu töölehe täitmisel üksteist abistada.

Saate külaline on Risto Järv, Eesti rahvaluule dotsent.

<https://arhiiv.err.ee/vaata/vanasonad-vanasonad-kes-kopikat-ei-korja-see-rublat-ei-saa>

Taibukamad õpilased võivad esimest töökäsku (rahaühikud) ainult kuulamise järgi täita (ilma tabeli abita).

Töölehe vastused

Rahaühikutel, millest tekstis räägitakse, on joon all ja omavahel ühendatud.

kopikas: rubla

penn: mark (töölehe tabelist sobib ka Inglise nael)

sent: kroon (töölehe tabelist sobib ka dollar)

veering: taaler

öör: (tekstis pole, kuid muidu Taani, Rootsi, Norra ja Islandi kroon)

Mitu korda nimetatakse tekstis eurot? - mitte ühtegi korda.

Vanasõnad, mida saates kasutatakse:

Väikest raha tuleb hoida selleks, et paljust mitte ilma jääda.

Inimene, kes end tühja-tähjaga paljaks rallib, sellel pole tagavara.

Kui Juku kopikat hoiab, siis on Juhanil rubla.

Kes ei hoia, sellel ei ole.

Kes tera ei kogu, vakka ei saa.

Kes kõrt ei korja, koormat ei saa.

Mõisted, mis vajavad selgitamist:

tera - viljatera

vakk - umbes neli ja pool ämbritäit (viljateri)

kõrs - seest õõnes (teravilja) taimevars

alliteratsioon - sõna alguskaashääliku kordumine samas lauses

Arutlege lastega, kuidas nemad neid vanasõnu mõistavad. Paluge neil tuua näiteid nende enda elust. Kui õpilased on oma vanasõna kirjutanud, paluge mõnel enda oma ette lugeda.

Säästmine vanasõnades

Vanad eestlased on ajast-aega tähtsaks pidanud oma vara ja raha säästmist. Väga kokkuhoidlikult käidi ringi oma maa ja varaga, sest maainimene pääses linna laadale või poodi harva ning kõik vajalik saadi enamasti oma majapidamisest.

- ! Enne, kui kuulad raadiosaadet vanasõnast „Kes kopikat ei korja, see rublat ei saa,“ uuri oma töölehte.

Milliste rahade nimetusi kuuled? Tõmba neile joon alla.

kopikas

penn

sent

veering

öör

dollar

kroon

mark

nael

rubla

taaler

Ühenda joonega mündid kokku kuuluva paberrahaga.

Millised neist on olnud Eestis kasutusel?

Mitu korda nimetatakse tekstis **eurot**?

Kokkuhoidlikkus ja säästmine oli vanasti eluviis ja raiskamist ei sallitud. Öeldi, et jõukus tuleb säästlikkusest ja väikesest rahaühikust tuleb suur. Sellepärast ongi palju erinevaid vanasõnu kokkuhoidmise kohta.

Kui oled raadiosaadet kuulanud, ühenda vanasõna algus tema lõpuga.

Väikest raha tuleb hoida selleks,

Inimene, kes end tühja-tähjaga paljaks rallib,

Kui Juku kopikat hoiab,

Kes ei hoia,

Kes tera ei kogu,

Kes kõrt ei korja,

sellel pole tagavara.

et paljust mitte ilma jääda.

sellel ei ole.

koormat ei saa.

siis on Juhanil rubla.

vakka ei saa.

MÖTLE JA KIRJUTA ISE ÜKS VANASÕNA RAHATARKUSE TEEMAL

